

„Havnarmaðurin“.

44,000 í kassasvik.

Tað var ímillum hitt arbeiðandi fólk í Havn mangan framhildið, at ikki mundi alt vera so rætt íð hendi innandura hjá V. B. V., sum hevur sína stóra borg standandi við skansavegin.

Hin fyrstu álitismáður danska statsins er seinni funnin at vera sekur í kassasviki, eftir hvat tey blóð, ið koma til landið bera tíðindir um. So var ikki alt so skeið, sum ljóðað hevur ímillum mánna, at ikki mundi alt ganga so reiðuligt til.

Ingemann-Johansen verkfróðingur er funnin at vera sekur í einum kassasviki, fyri ikki minni enn 44,000 krónur. Tað er ikki smávægis, og tað er alt oyðt, tað fínt einki virði fyri pening. Eitt syndarligt úrslit av fyrstu roynd við vatnbyggingarættmátt. Lillelund, sum Føroyingar fara at kenna alt meir og meir, var til staðar á rættarmálafundi, har hetta svikið var til viðgerð. Johansen fastheldur, at um roknskapurin hevði verið revideraður av og á, so hevði svikið skjótari verið fundið, men slíkt hevur ongantíð verið gjørt, og sjálur var hann ókunnugur við at fara bókur. Johansen hevði haft o. u. 200,000 krónur um hendir.

Lillelund góðkennur, næstan utan »forbeholde» Johansen frágættu og skoytur aftrat, at Johansen var ein sera dugandi verkfróðingur.

Hvi altíð latað skina íggjogum, at viljin er til at káva útyvir henda atburð fyrrverandi statsingjorsins, og seta í ljóð, at hesin kassasvikarin er »fra Thorshavn»; hvi ikki siga, at hann er hagarin frá sum hann er, og at hann var sendur upp til at hava umsjón við brúgvá- og molabygging í Føroyum, stutt sagt, hava »Statens Interessere» í varðveitslu. Hvussu er eftirands? hví gæta teir molan í Havn í stand nú í hesum døgum? hví betalar hetta, og eitt aftrat, hevur býráðið á tí myrkafundi, tað hevði saman við Lillelund, táð hann seinnast var her, tíkið við molanum? Hvi skal hetta haldað duligt fyri borgarinum. Og hvi skrála blóðini har niðuri um at svikarin er ein Havnarmaður, tey vita væl, at hann ikki var Føroyingur.

Soleiðis endaði tosið um tað lívið ið Johansen forði her á landi, tað kyknaði ikki upp av ongum, og soleiðis endaði tey nógvu gildini hann helt, tey vóru heldur ikki blidni av ongum. Kassasvik uppá 44,000 krónur.

At Ingenior Johansen hevði so leysar armar í Føroyum, endaði við at hann kom í fastar teymar har niðuri í Danmark.

Føroyingur.

Islandsfiskeriet.

(Telegram til „Føroya Social-Demokrat“).

Reykjavík, 5. aug. 1927.

Indtil den 1. August er den samlede Fangst:

Syðvestlandet 108,000 Skp., ifjor 147,600; deraf Vestmanna-øerne 28,000, ifjor 32,700; Smaabyerne 21,000, ifjor 23,000; Havnefjord Trawlere 34,000, ifjor 21,500; Reykjavík Trawlere 93,000, ifjor 54,000; Lineskibe 12,000, ifjor 16,500. Ialt 260,000, ifjor 211,000, deraf jaar 174,000; Storfisk 63,000; Smaafisk 6,000; Kuller 16,600; Sej. Samlede Sildefangst er indtil 30. Juli: Isafjord 1000 Tønder saltet, 220 kryddret, 62,500 til Fabrikation; Siglufjord 22,000, 7,000, 101,000; Akureyri 14,000, 680, 84,800; Seyðafjord 3000 saltet, ialt 40,000, 8000, 251,600.

Fontenay.

Frá útheiminum.

Kæmpe-Hvalfanger.

En Hvalfanger-Damper, »A. S. Larsen», der er paa 17,000 Tons, ankom forleden til København, hvor den skal underkastes en omfattende Reparation. Hvalfanger-Damperen tilhører et Rederi i Sandefjord i Norge.

»A. S. Larsen» er et Flænseskib, der har sit Virkefelt 2000 Somil syd for New Zealand. Den almindelige Besætning er 60 Mand; men naar Damperen gaar ud til Hvalfangerstedet, hvor den er Moderskib for de mange Hvalfanger, mønstres der yderligere 190 Mand, hvorved hele Besætningen bliver paa 250, der alle deltager i Flænsning og Kogningen af de fangede Hvaler.

»A. S. Larsen» er bygget paa en særlig Maade, idet hele Forskibet kan aabnes som paa en Dampfærge. Naar en Hval er fanget, bliver den skæbt hen til Flænseskibet, hvor den med Lethed hales ind paa Dækket, der har Lighed med et mægtigt Dansegulv. Det er saa stort, at en Flyvemaskine med Lethed kan lande paa det.

»A. S. Larsen» har paa sin sidste Rejse parteret og kogt 520 Hvaler. Af disse blev der 4800 Fade Hvalolje.

Naar »A. S. Larsen» om 2 a 3 Maaneder er færdig med den omfattende Reparation, gaar den atter ud til det store Hvalfangersted 2000 Somil syd for New Zealand.

Petroleumskrig.

Vi meddelte forleden, at »Standard Oil Co.» havde faaet tildelt Koncessioner paa samtlige russiske Petroleumskilder af Sovjet Regeringen.

Denne imellem den »rode Regering» og Rockefeller opnaaede Enighed har givet Anledning til en meget haard Bladpolemik mellem »Shell Kompagniet» og »Standard Oil Co.»

En af »Shell-Kompagniets» Ledere optræder i den amerikanske Presse med hæftige Angreb paa Standard Oil, som han beskylder for uforsvarlig Optræden overfor hele Verden. »Daily Express» i London angriber ogsaa Standard Oil hæftigt. Bladet skriver, at Standard Oils Kontrakt er en Kontrakt om Salg af stjaalen Olje(?) og fremholder, at Rusland først maa anerkende den private Ejendomsret, for man kan have noget med Landet at gøre.

Standard Oil svarer, at Hensigten er at bringe den russiske Olje paa Markeder, hvor Frigten bliver billigere end fra Amerika.

Der spætes en voldsom Kamp om Kontrollen over Oljeindustrien i det nære Osten.

Nyt Oprør i Sovjet?

Fra Warszawa telegraferes til »Svenska Dagbladet», at en flv. czaristisk Officer Klin, som tidligere var i Tjekaens Vold, og som kun ved et Tilfælde genvandt Friheden, i Nærheden af Minsk har organiseret en sovjetfjendtlig Bevægelse, som er i hurtig Vækst. Klin og hans Tilhængere, som skal være forsynede med moderne Vaaben, har i de sidste Uger gentagne Gange rettet Angreb mod Sovjetmyndighederne. I flere mindre Byer har de overfaldet Sovjetgarnisonerne og sat sig i Besiddelse af Vaaben og Ammunition. En af Sevjetregeringen udrustet Straffekspedition, som skulde fange Klin død eller levende, blev dræbt til sidste Mand. Tje-

ken har nu udsat en stor Belønning for Klins Paagribelse.

Fascistisk Kamprummel.

Hensynsløshed overfor Frankrig.

Fra Landsleborg i Nærheden af Grænsen mellem Frankrig og Italien, meddelte til »Le Martin», at nogle italienske Artilleriovelser skaber nogle ganske uholdelige Forhold for Beboerne i de franske Grænsedistrikter.

Der falder stadig Granater ned i Sætrene og anretter alvorlig Skade. Beboerne er tvunget til at forlade deres Hytter Klokken fire om Morgenen og søge op i 2,500 Meters Højde, hvor der er meget koldt.

Hertil kommer, at hele Engstrækninger er blevet odelagt af passerende Artilleri og Tropper.

Mussolini, som længe har været tavs, har holdt en karaktæristisk Tale ved Flaaderevyen i Ostia.

Tidene er ikke rolige, sagde han. Flaadekonferencens Resultater viser, at I maa være rede, moralsk som fysisk, naar Kongen kalder.

Det italienske Folk kan regne med Flaadens Ansvarsbevidsthed i ethvert Øjeblik. Kongens Bud maa lyde.

Kinesiske Sorøvere overfalder en norsk Damper.

Den norske Damper »Solvikens», som afgik fra Hongkong den 19. Juli med Saigon som Maal, blev overfaldet af Sorøvere, der var forklædte som Passagerer fra Hongkong. De overrumplede Officererne og saarede Kaptajnen, Rickard Gentoft, alvorligt ved et Skud i Armen. Anden Styrmand Johnsen optog Kampen med to af Sorøverne, men blev ramt af et Skud i Armen og overmandet. Sorøvernes Anfører, som talte flydende Engelsk, gav Første Styrmand Konow Ordre til at sætte Kursen mod Biasbugten, idet han truede med at skyde alle de hvide Officerer, hvis hans Ordre ikke blev adlydt.

Da »Solvikens» forleden ankom til Biasbugten, løb to kinesiske Baade op paa Siden af Damperen, og to Kasser med Guldbarer til en Værdi af 20,000 Dollars og Passagerernes Ejendele blev bragt om Bord i Baadene. Sorøverne bortførte Damperens Forretningsfører og seks kinesiske Passagerer en for en. De slap alle ind til Kysten, idet de benyttede to af Damperens Baade. Da de forsvandt, bemærkede de: De kan faa dem til at sende deres Flyvemaskiner, men de finder os ikke.

Ulykkesforsikring

paa
Færøerne.

Efter at Vedtægten for Føroya vanlukkutrygging har faaet minister Godkendelse, udlader vi ikke herved at henlede Opmærksomheden paa, at Vedtægten overensstemmende med Ulykkesforsikringslovens § 77 fastsætter Bødestraf (indtil 500 Kr. evt. under offentlig Politisag) for Arbejdsgiverens Tilsidesættelse af Pligten til at holde deres Medhjælp ulykkesforsikret saavel som for Forsømmelse af at tegne Ulykkesforsikring for egen Person, naar Pligten hertil er til Stede, og at disse Regler nu vil blive bragt i Anvendelse.

Som Følge heraf opfordres alle ulykkesforsikringspligtige Arbejdsgivere og Enkeltpersoner, som hidtil paa Grund af Uvilje eller Ukendskab har undladt det, til uopholdelig at bringe For-

sikringen i Orden ved Henvendelse til Føroya vanlukkutrygging eller nærmeste Tilidsmand for denne hvor de foreskrevne Blanketter til Anmeldelse — forovrigt alle andre nødvendige Blanketter — paa Forlangende udleveres, og hvor Vejledning til disse rette Udfyldning kan faas.

Ligeledes tilraades det enhver, der arbejder for en anden, i egen Interesse at forvisse sig om, at hans Arbejdsgiver holder sin Medhjælp forsikret.

Til Oplysning om Forsikringspligten bemærkes:

Pligt til at tegne Ulykkesforsikring for Medhjælp har enhver — Enkeltperson eller Selskab — der i sin Tjeneste beskæftiger lønnet eller ulønnet, stadig eller midlertidig Medhjælp, hvad enten det er fremmede eller Familie-medlemmer (dog ikke Hustruen), naar Medhjælpen ikke er af ganske tilfældig og forbigaende Art i Husholdningen ved personlig Tjenestegerning alene.

Pligt til at tegne Ulykkesforsikring for egen Person har enhver, der driver Fiskeri eller anden til Fartøj knyttet Virksomhed erhvervsmæssigt — eller deltager i Fjeldgang eller Fuglefangst til egen Jord (Aarspræmie 9 Kr.).

Ret til at tegne Ulykkesforsikring for egen Person har enhver ikke efter foranstaaende forsikringspligtig (Aarspræmie 6 Kr.).

Medhjælperforsikring og personlig Forsikring er uafhængige af hinanden, idet sidstnævnte alene dækker Risikoen ved eget Arbejde.

Forsikringens Ydelser er:

1) Invaliditetserstatning, naar Arbejdsvevnen er varigt nedsat med mindst 5% (fra 225 Kr. til 9000 Kr.).

2) Erstatning til Efterladte for Tab af Forsorger (indtil 4500 Kroner).

3) Dagpenge fra 14-Ugersdagen efter Ulykkestilfældet, saa længe væsentlig Arbejdsudygtighed er til Stede, indtil Aarsdagen efter Ulykkestilfældet (2 Kr. 50 Øre pr. Dag).

4) Begravelseshjælp (100 Kr.). I visse Tilfælde Udgifter ved Specialbehandling, naar saadan forlanges af Arbejderforsikrings-Raadet.

Samtidig bemærkes med H. I. Anmeldelse af Ulykkestilfælde, at saadanne skal anmeldes paa særlige Blanketter i 2 Exemplarer, ledsaget af Lægeerklæring I, inden 8 Dage og i Tilfælde af Tilskadekommes Dod inden 48 Timer, efter at denne er indtraadt, selv om Anmeldelse af Ulykkestilfældet har fundet Sted tidligere, ved Indsendelse af det ene Sæt til Færø Amt og det andet til Føroya vanlukkutrygging. Disse Frisler gelder ved Ulykkestilfælde paa Fartøj fra det Tidspunkt, Skibet kommer i Havn. I fremmed Havn afgives Anmeldelse til det stedlige danske Konsulat, hvis saadant findes. Forsømmelse af rettidig Anmeldelse medfører Bødestraf (indtil 200 Kr.).

Forsikringen omfatter kun Ulykkestilfælde (evt. Sygdomstilfælde, til Grund for hvilke et saadant kan formodes at ligge), og kun, naar de er truffet under Arbejde; hvorimod Ulykkestilfælde, hidførte med Forsæt, altid og Ulykkestilfælde, der skyldes Beruselse, grov Ugalsomhed o. l., i Reglen vil blive udelukkede fra Forsikring.

Herefter vil der ikke blive taget Hensyn til Paabaarøbelse af Ukendskab til Lovens Bestemmelser om Forsikringspligt,

ligesom man ved Ulykkestilfælde, der herefter maatte overgaa ikke forsikrede Medhjælper, vil henvise Tilskadekomne eller hans Efterladte til at affinde sig med Arbejdsgiveren om Erstatning eller efter Omstændighederne efter at have udrædet Erstatning fremsatte Regreskrav mod Arbejdsgiveren om Godtgørelse af Erstatningsbeløbet.

De i 1926 anmeldte 65 Skader har medført Udbetalinger af ca. 90,000 Kr., hvortil Aarets Præmieindtægt er medgaaet. For at kunne holde Præmierne nede paa det nuværende Niveau og saa vidt muligt opspare en Reservefond til Imødegaelse af Udgifterne i uheldige Aar, er det nødvendigt, at Medlemsantallet forøges meget betydeligt, saa meget mere som man fra 1. Januar 1926 arbejder uden Statsliskud. I denne Forbindelse maa anføres, at det hidtil har været Rederierne og Skibsfiskerne, der har holdt Forsikringen oppe, idet øvrige Forsikringslagere kun har ydet højst 5% af Præmieindtægten, et Forhold, som det ligger i de nuværende Medlemmers Interesse at gøre deres til at faa ændret, ikke mindst med Hensyn til Hjemmefiskerne, der efter Lovens indtager en særlig begunstiget Stilling.

Føroya vanlukkutrygging.

Til Færøernes blinde.

Ingen Færing, der har opholdt sig nogen Tid i Danmark eller Norge, har kunnet undgaa at lægge mærke til, at der her findes langt færre blinde end paa Færøerne. En Optælling, foretaget d. 10. Febr. 1926, viste, at der denne Dag ialt paa Færøerne fandtes 111 blinde, heri dog medregnet enkelte med Bevarelse af en ringe Del af Synsvevnen. Dette Tal er saa stort, at der i Forhold til Indbyggerne kun faa Steder i Verden findes saa mange blinde som paa Færøerne.

Færøerne har 2 Gange, nemlig i 1923 og 1925, haft Besøg af Øjenlæge, Dr. E. Holm. Netop i disse Dage er Dr. Holm for 3die Gang ankommen til Færøerne.

Dr. Holms Ophold her har Bud til alle, som lider af Øjensygdomme eller Synssvækkelse, hvis disse ikke allerede paa tilfredsstillende Maade er afhjulpne. Den store Blindhed bekæmpes bedst ved tidlig Undersøgelse. Men først og fremmest bringer Dr. Holms Ankomst Bud til de blinde. Det har nemlig vist sig, at kun Fjerdedelen af Færøernes blinde (28 af 111) har søgt Hjælp hos Dr. Holm, en Broked, som er beskæmmende lille saa lille, at det endnu er umuligt at have nogen Mening om, hvorfor Færøerne paa dette Område indtager en Særstilling. Aarsagerne til Blindheden paa Færøerne er derfor stadig ukendte.

Med disse Ord minder jeg alle om, at der nu igen i en Maanedstid findes Øjenlæge paa Færøerne. Jeg henstiller paa det mest indtrængende, at de blinde, som ikke tidligere er undersøgt, om ikke at forsømme Undersøgelse. Skulde denne i enkelte Tilfælde vise, at Hjælp nu er umulig, er Undersøgelsen alligevel til stor Nytte. For hver ny Undersøgelse faar vi nemlig ny Viden om Aarsagerne til Blindheden paa Færøerne og nye Vaaben i Kampen mod de Øjensygdomme, som fører til Blindhed.

Lægeboligen i Ejde, d. 8/8. 1927.
R. K. Rasmussen.